

**BOSHLANG'ICH SINFLARDA INFORMATIKA O'QITISH
METODIKASI**

*Andijon davlat pedagogika instituti Matematika va informatika kafedrası
o'qituvchisi **Abduvaliyev Akmaljon***

Annotatsiya: *Ushbu maqolada boshlang'ich sinflarda informatika fanini o'qitishning metodik jihatlari yoritilgan. Bolalarga informatika fanining asoslarini o'rgatishda foydalaniladigan innovatsion va interaktiv usullar, vizual dasturlash muhiti, hamda o'quvchilarning qiziqishini oshirishga qaratilgan pedagogik yondashuvlar haqida so'z boradi. Shuningdek, informatika darslarini samarali tashkil etish bo'yicha tavsiyalar keltirilgan.*

Kalit so'zlar: *Informatika, boshlang'ich sinflar, o'qitish metodikasi, interaktiv usullar, vizual dasturlash, ta'lim texnologiyalari.*

Methodology of Teaching Informatics in Primary Grades

Annotation: *This article discusses the methodological aspects of teaching computer science in primary grades. It discusses innovative and interactive methods used to teach children the basics of computer science, the visual programming environment, and pedagogical approaches aimed at increasing student interest. It also provides recommendations for the effective organization of computer science lessons.*

Keywords: *Computer science, primary grades, teaching methodology, interactive methods, visual programming, educational technologies.*

Методика преподавания информатики в начальных классах

Аннотация: *В статье рассматриваются методические аспекты преподавания информатики в начальных классах. На мероприятии будут обсуждаться инновационные и интерактивные методы, используемые для обучения детей основам информатики, среды визуального программирования и педагогические подходы, направленные на повышение интереса учащихся. Также даны рекомендации по эффективной организации уроков информатики.*

Ключевые слова: Информатика, начальные классы, методика обучения, интерактивные методы, визуальное программирование, образовательные технологии.

Hozirgi kunda axborot texnologiyalarining tez rivojlanishi natijasida informatika fani ta'lim tizimining muhim yo'nalishlaridan biriga aylandi. Boshlang'ich sinflardan boshlab informatika fanini o'qitish, bolalarning mantiqiy fikrlashini rivojlantirish va texnologiyalardan samarali foydalanish ko'nikmalarini shakllantirishga yordam beradi. Bugungi kunda dunyo miqyosida informatika fanining rivojlanishi keskin suratda jadallashdi. Sun'iy intellekt, ma'lumotlar tahlili, robototexnika va dasturlash sohalari har qachongidan ham dolzarb bo'lib, yosh avlodni ushbu bilimlar bilan tanishtirish muhim ahamiyat kasb etmoqda. AQSh, Yevropa mamlakatlari va Osiyo davlatlari, xususan, Xitoy va Janubiy Koreya maktablarida informatika ta'limi bolalikdan boshlab o'rgatilmoqda. Bunda o'quvchilarga kod yozish, algoritmik fikrlash va texnologiyalardan ongli foydalanish ko'nikmalari shakllantirilmoqda.

Shuningdek, YUNESKO va boshqa xalqaro tashkilotlar tomonidan ta'lim tizimida raqamli savodxonlik darajasini oshirish bo'yicha turli dasturlar ishlab chiqilmoqda. Jumladan, Code.org, Scratch va boshqa vizual dasturlash platformalari orqali informatika fanini o'qitish ancha samarali kechmoqda. Ushbu tendensiyalar shuni ko'rsatadiki, informatika fanini boshlang'ich sinflardan boshlab o'qitish global ahamiyat kasb etib, kelajak avlodning texnologik imkoniyatlarini kengaytirish uchun muhim vosita bo'lib xizmat qiladi.

Ushbu maqolada informatika fanini boshlang'ich sinflarda o'qitishning samarali metodlari va yondashuvlari tahlil qilinadi.

Boshlang'ich Sinflarda Informatika O'qitishning Maqsadi

Boshlang'ich sinflarda informatika darslari quyidagi asosiy maqsadlarga qaratilgan:

- Bolalarni axborot texnologiyalari bilan tanishtirish.
- Mantiqiy va algoritmik fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.
- Kompyuter savodxonligini shakllantirish.

- O'quvchilarni zamonaviy texnologiyalardan to'g'ri foydalanishga o'rgatish.
- Axborotni izlash, qayta ishlash va saqlash ko'nikmalarini rivojlantirish.
- Dasturlashning boshlang'ich asoslarini tushunish va amaliy qo'llashga yo'naltirish.
- O'quvchilarga kompyuter va texnologiyalar bilan bog'liq muammolarni hal qilish uchun kreativ yondashuvni shakllantirish.
- Internet va axborot xavfsizligi bo'yicha boshlang'ich bilimlarni berish.

O'qitish Metodikasi va Usullari

Boshlang'ich sinflarda informatika fanini o'qitishda quyidagi metodlardan foydalanish samarali hisoblanadi:

Interaktiv o'yinli usullar

Bolalar o'yin orqali tezroq o'rganishadi. Shu sababli informatika darslarida o'yin elementlarini qo'llash tavsiya etiladi. Masalan, kompyuterda yo'qolgan buyumlarni topish, harakatlanuvchi qahramonni to'g'ri yo'nalishda olib borish kabi topshiriqlar o'quvchilarning qiziqishini oshiradi.

Vizual dasturlash

Scratch, Blockly va Code.org kabi vizual dasturlash muhitlaridan foydalanish bolalarga dasturlashning asosiy tushunchalarini o'rgatishda juda foydali. Ushbu platformalar orqali o'quvchilar blokli kodlar yordamida oddiy dasturlar yaratishlari mumkin.

Kompyutersiz informatika (Unplugged Learning)

Ba'zan kompyuter texnologiyalarisiz ham informatika tushunchalarini o'rgatish mumkin. Masalan, qog'oz va qalam yordamida algoritmlar yaratish, yo'nalish bo'yicha harakatlanish mashqlari bajarish yoki kodlash bo'yicha qog'oz o'yinlarini tashkil etish orqali informatikaning asosiy tamoyillari tushuntiriladi.

Olimlarning tajribaga asoslangan metodlari

Pedagogika sohasida taniqli olimlar tomonidan ishlab chiqilgan metodlar boshlang'ich sinflarda informatika o'qitishda samarali qo'llaniladi. Masalan:

- Lev Vygotsky tomonidan ilgari surilgan "ZPD (Yaqin rivojlanish zonasi)" nazariyasi o'quvchilarni qiyinchilik darajasiga mos topshiriqlar bilan shug'ullanish orqali rivojlantirishni tavsiya etadi.
- Jean Piaget ning kognitiv rivojlanish nazariyasiga ko'ra, bolalar uchun vizual va amaliy tajribalar asosida informatika ta'limini tashkil etish muhimdir.
- Seymour Papert tomonidan ishlab chiqilgan konstruktivistik yondashuv informatika o'qitishda Scratch kabi interaktiv vositalardan foydalanishni qo'llab-quvvatlaydi.

5. Guruh va jamoaviy ishlash

Bolalarni kichik guruhlariga bo'lib, ularni jamoaviy ishlashga o'rgatish muhimdir. Bu ularga nafaqat informatika bilimlarini, balki muloqot va jamoada ishlash ko'nikmalarini ham rivojlantirishga yordam beradi. Boshlang'ich sinflarda informatika fanini o'qitish bolalarning kelajakdagi texnologik savodxonligi uchun muhim asos bo'lib xizmat qiladi. Darslarni interaktiv, o'yinli va vizual materiallar bilan boyitish orqali bolalar informatika faniga qiziqishini oshirish mumkin. Zamonaviy metodlar va innovatsion yondashuvlar yordamida informatika ta'limini yanada samarali tashkil etish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. R.Ishmuhamedov., M.YUldashev. Ta'lim va tarbiyada innovatsion pedagogik texnologiyalar.-T.: "Nihol nashryoti, 2013 yil 278 bet.
2. Turdiev N.SH., Asadov YU.M., Akbarova S.N., Temirov D.SH. Umumiy o'rta ta'lim tizimida o'quvchilarning kompetensiyalarini shakllantirishga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalari. //O'quv-uslubiy qo'llanma.(I-qism). Toshkent, 2015. - 160 b; B. 5-6 b.